

Luôn trung thành với triết lí phát triển

> GS.TSKH Vũ Minh Giang

■ GS.TSKH VŨ MINH GIANG

Nhìn về lịch sử, Việt Nam đã có đại học đạt chuẩn quốc tế từ đầu thế kỷ XX – Đại học Đông Dương. Ngôi trường là tiền thân của ĐHQGHN ngày nay đã được cộng đồng quốc tế đánh giá cao ngay từ những ngày đầu thành lập với nhiều giáo sư nổi tiếng như Y-éc-xanh, nhiều sinh viên Pháp sang đây theo học. Nhiều cựu sinh viên của Đại học Đông Dương đã trở thành những nhân vật lớn trong lịch sử như: Tổng Bí thư Trường Chinh, Đại tướng Võ Nguyên

Giáp, Hoàng thân Xu-Pha-Nu-Vông, CYP Quốc vương Nô-rô-đôm Xi-ha-núc,... Tiếp nối truyền thống đó, nhiều nhà chính trị, nhà khoa học tài năng trưởng thành từ Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, ĐHQGHN sau này như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, đồng chí Hồ Đức Việt, đồng chí Phạm Quang Nghị,...

Năm 2013 là dấu mốc tròn 20 năm kể từ khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Nghị định về ĐHQG. Những thành tựu

đạt được là minh chứng cho thấy chủ trương đúng đắn và tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước và Chính phủ. Nhờ phát huy cao độ quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm xã hội, tích hợp chặt chẽ đào tạo với nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế theo mô hình đại học nghiên cứu tiên tiến, thực hiện đào tạo thông qua nghiên cứu, đồng thời tích cực đổi mới phương pháp dạy và học, chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học ở ĐHQGHN đã có những bước đột

phá đáng tự hào. Quan niệm cho rằng, đối với một trường đại học, công tác đào tạo là việc chính yếu giờ đã trở nên cũ kĩ, lạc hậu. Việc phát triển đại học giờ đây coi triết lý phát triển “đại học là nơi sản sinh ra tri thức mới” là xu hướng phát triển chủ đạo và là thuộc tính cốt yếu của một đại học hiện đại. Sản sinh tri thức mới đồng nghĩa với việc phải nghiên cứu khoa học nghiêm túc. Cho nên, nghiên cứu khoa học cũng là thuộc tính không thể tách rời của các đại học, đặc biệt là những đại học định hướng nghiên cứu (research oriented university). Mặt khác, nghiên cứu khoa học khó có thể đạt chất lượng cao khi không gắn chặt với hợp tác quốc tế. Thực tế, trong khoa học, việc chia sẻ những thành tựu, kinh nghiệm nghiên cứu là hết sức cần thiết, nhất là trong bối cảnh hội nhập và thế giới trở nên phẳng nhờ những tiến bộ vượt bậc của công nghệ thông tin - truyền thông. Như vậy, đào tạo, nhất là đào tạo bậc cao, phải gắn chặt chẽ với nghiên cứu khoa học, hay còn gọi là tích hợp đào tạo với nghiên cứu khoa học, cùng với đó là mở rộng quan hệ quốc tế là những yếu tố không tách rời.

ĐHQGHN đã nhận diện được triết lý phát triển dựa trên ba nhân tố: nghiên cứu

khoa học – đào tạo sau đại học – hợp tác quốc tế. Đây chính là luận điểm và cũng là luận cứ đặc biệt quan trọng trong triết lý phát triển của ĐHQGHN. Mối quan hệ khăng khít giữa ba chủ thể này đã được gắn chặt chẽ với mục tiêu, sứ mệnh và tầm nhìn của ĐHQGHN: nghiên cứu khoa học đỉnh cao, đào tạo nguồn nhân lực trình độ cao, chất lượng cao và hướng tới chuẩn quốc tế.

Với ý nghĩa đó, chủ trương xuyên suốt

của ĐHQGHN là phát huy tiềm năng, thế mạnh của một trung tâm đại học hàng đầu tích cực chủ động tham gia xây dựng những đề án nghiên cứu lớn được Đảng và Nhà nước giao phó. Chính vì vậy, trong năm qua, ĐHQGHN tập trung xây dựng đề án phát triển bền vững vùng Tây Bắc. Đề án về cơ bản đã hoàn thành và sẽ bắt đầu triển khai vào năm 2013. Đây là một chương trình mang tính liên ngành cao, nhiều lĩnh vực học thuật trong và ngoài

Luôn trung thành với triết lí phát triển

> GS.TSKH Vũ Minh Giang

■ GS.TSKH VŨ MINH GIANG

Nhìn về lịch sử, Việt Nam đã có đại học đạt chuẩn quốc tế từ đầu thế kỷ XX – Đại học Đông Dương. Ngôi trường là tiền thân của ĐHQGHN ngày nay đã được cộng đồng quốc tế đánh giá cao ngay từ những ngày đầu thành lập với nhiều giáo sư nổi tiếng như Y-éc-xanh, nhiều sinh viên Pháp sang đây theo học. Nhiều cựu sinh viên của Đại học Đông Dương đã trở thành những nhân vật lớn trong lịch sử như: Tổng Bí thư Trường Chinh, Đại tướng Võ Nguyên

Giáp, Hoàng thân Xu-Pha-Nu-Vông, CYP Quốc vương Nô-rô-đôm Xi-ha-núc,... Tiếp nối truyền thống đó, nhiều nhà chính trị, nhà khoa học tài năng trưởng thành từ Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, ĐHQGHN sau này như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, đồng chí Hồ Đức Việt, đồng chí Phạm Quang Nghị,...

Năm 2013 là dấu mốc tròn 20 năm kể từ khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Nghị định về ĐHQG. Những thành tựu

đạt được là minh chứng cho thấy chủ trương đúng đắn và tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước và Chính phủ. Nhờ phát huy cao độ quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm xã hội, tích hợp chặt chẽ đào tạo với nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế theo mô hình đại học nghiên cứu tiên tiến, thực hiện đào tạo thông qua nghiên cứu, đồng thời tích cực đổi mới phương pháp dạy và học, chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học ở ĐHQGHN đã có những bước đột

phá đáng tự hào. Quan niệm cho rằng, đối với một trường đại học, công tác đào tạo là việc chính yếu giờ đã trở nên cũ kĩ, lạc hậu. Việc phát triển đại học giờ đây coi triết lý phát triển “đại học là nơi sản sinh ra tri thức mới” là xu hướng phát triển chủ đạo và là thuộc tính cốt yếu của một đại học hiện đại. Sản sinh tri thức mới đồng nghĩa với việc phải nghiên cứu khoa học nghiêm túc. Cho nên, nghiên cứu khoa học cũng là thuộc tính không thể tách rời của các đại học, đặc biệt là những đại học định hướng nghiên cứu (research oriented university). Mặt khác, nghiên cứu khoa học khó có thể đạt chất lượng cao khi không gắn chặt với hợp tác quốc tế. Thực tế, trong khoa học, việc chia sẻ những thành tựu, kinh nghiệm nghiên cứu là hết sức cần thiết, nhất là trong bối cảnh hội nhập và thế giới trở nên phẳng nhờ những tiến bộ vượt bậc của công nghệ thông tin - truyền thông. Như vậy, đào tạo, nhất là đào tạo bậc cao, phải gắn chặt chẽ với nghiên cứu khoa học, hay còn gọi là tích hợp đào tạo với nghiên cứu khoa học, cùng với đó là mở rộng quan hệ quốc tế là những yếu tố không tách rời.

ĐHQGHN đã nhận diện được triết lý phát triển dựa trên ba nhân tố: nghiên cứu

khoa học – đào tạo sau đại học – hợp tác quốc tế. Đây chính là luận điểm và cũng là luận cứ đặc biệt quan trọng trong triết lý phát triển của ĐHQGHN. Mối quan hệ khăng khít giữa ba chủ thể này đã được gắn chặt chẽ với mục tiêu, sứ mệnh và tầm nhìn của ĐHQGHN: nghiên cứu khoa học đỉnh cao, đào tạo nguồn nhân lực trình độ cao, chất lượng cao và hướng tới chuẩn quốc tế.

Với ý nghĩa đó, chủ trương xuyên suốt

của ĐHQGHN là phát huy tiềm năng, thế mạnh của một trung tâm đại học hàng đầu tích cực chủ động tham gia xây dựng những đề án nghiên cứu lớn được Đảng và Nhà nước giao phó. Chính vì vậy, trong năm qua, ĐHQGHN tập trung xây dựng đề án phát triển bền vững vùng Tây Bắc. Đề án về cơ bản đã hoàn thành và sẽ bắt đầu triển khai vào năm 2013. Đây là một chương trình mang tính liên ngành cao, nhiều lĩnh vực học thuật trong và ngoài

ĐHQGHN được huy động. Bên cạnh đó, để án hướng vào mục tiêu xây dựng cơ sở khoa học cho việc giải quyết những vấn đề lớn đáp ứng yêu cầu thực tiễn, phù hợp với chủ trương phát triển chung của Đảng và Nhà nước đối với vùng Tây Bắc cũng như chiến lược phát triển của các địa phương. ĐHQGHN đã chỉ ra được những vấn đề cốt lõi của chương trình và được Chính phủ ủng hộ, đó là việc coi đào tạo nguồn nhân lực là trung tâm của mọi sự phát triển. Trước khi triển khai trên quy mô lớn, Chương trình đã tiến hành thí điểm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao ở một số tỉnh. Có thể khẳng định, đây là sự khởi đầu cho những hoạt động sôi động của năm 2013.

Với chủ trương KHCN phải phục vụ thực tiễn, ĐHQGHN đã có nhiều hoạt động gắn kết chặt chẽ với địa phương, doanh nghiệp. Những hợp tác tiêu biểu như phối hợp với tỉnh Quảng Ninh triển khai nhiều dự án quốc tế có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển bền vững của tỉnh nhằm giải quyết các vấn đề về: môi

trường, du lịch, phát triển xanh. Cùng với đó, đã có nhiều dự án triển khai thành công giữa ĐHQGHN và Tập đoàn Dầu khí Việt Nam... Ngoài ra, điểm đặc sắc trong hoạt động KHCN năm 2012 còn phản ánh qua sự trưởng thành về đội ngũ cán bộ khoa học. Năm qua, các nhà khoa học của ĐHQGHN sau một chặng đường tích lũy, cùng với đó là những nỗ lực vượt bậc, đã vinh dự nhận 2 giải thưởng Hồ Chí Minh, chiếm 9,5% số giải của cả nước, 3 giải thưởng Nhà nước, chiếm 4% số giải của cả nước. Nhóm nghiên cứu về đất ngập nước của ĐHQGHN đã được nhận Giải thưởng Bảo Sơn. Trong năm học 2011-2012 đã có 5 đề tài cấp nhà nước thuộc Đề án nghiên cứu đặc biệt về vùng Nam Bộ do cán bộ của ĐHQGHN chủ trì nghiên cứu đều đạt loại xuất sắc.

Cũng trong năm qua, ĐHQGHN đã gặt hái được nhiều thành công trong đào tạo, trong đó có việc đưa các chương trình thuộc Nhiệm vụ chiến lược, các chương trình đào tạo sau đại học lên một

tầm cao và nhận thức mới. ĐHQGHN đã thành công trong việc xây dựng 2 chương trình thạc sĩ khoa học liên ngành về Biến đổi khí hậu và Khoa học bền vững. Các chương trình này được các đối tác quốc tế đánh giá cao và được các bộ, ngành ủng hộ. Đây cũng là 2 lĩnh vực mang tính liên ngành cao, có sự tích hợp các lĩnh vực khoa học tự nhiên, công nghệ và khoa học xã hội. Những thành tựu cả trong nghiên cứu và đào tạo sau đại học ở ĐHQGHN là minh chứng cho thấy các hoạt động đào tạo sau đại học ngày càng khởi sắc, đi vào chiều sâu theo hướng trình độ cao, chất lượng cao và đạt chuẩn quốc tế.

Với vị thế là diện mạo quốc gia trong giáo dục - đào tạo và khoa học - công nghệ, nhiều chính khách, nhà khoa học đạt giải Nobel, học giả, doanh nhân xuất sắc thế giới như Ngài Herman Van Rompuy - Chủ tịch Hội đồng châu Âu, Thái tử Vương quốc Bỉ Philippe và Công nương, Ngài Danilo Astori - Phó Tổng thống Cộng hòa Đông Uruguay, GS.TS Douglas D. Sheroff - nhà khoa học đoạt giải Nobel Vật lý năm 1996... đã đến thăm và làm việc với ĐHQGHN. Việc những nhân vật có ảnh hưởng lớn được trao bằng tiến sĩ danh dự của ĐHQGHN là minh chứng cho uy tín và vị thế của một trung tâm học thuật và giao lưu quốc tế hàng đầu cả nước. Cùng với đó, lãnh đạo ĐHQGHN tham gia đoàn tháp tùng lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Chính phủ viếng thăm các nước, trong đó nhiều văn bản hợp tác giữa ĐHQGHN với các đại học, trung tâm nghiên cứu của nước ngoài được ký kết dưới sự chứng kiến của lãnh đạo cấp cao hai bên. Với nỗ lực và mối quan hệ hợp tác trên bình diện quốc tế sẵn có của mình, ĐHQGHN đã góp phần tích cực tạo nên thành công của các chuyến viếng thăm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Chính phủ trong việc thiết lập hợp tác toàn diện với các nước. Điều này thể hiện nhiệm vụ và sứ mệnh

